

РЕШЕНИЕ

№ 615

гр. София , 08.06.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 2-РИ ГРАЖДАНСКИ в публично заседание на деветнадесети май, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател:	Иво Дачев
Членове:	Мария Георгиева Асен Воденичаров

при участието на секретаря Нина Ш. Вьонг Методиева
като разгледа докладваното от Иво Дачев Въззивно гражданско дело № 20201000503405 по описа за 2020 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.258-273 от ГПК.

С решение № 2258/15.04.2020 г., постановено по гр. д. № 3721/2017 г. на СГС, ответното ЗАД „Алианц България“ е осъдено на основание чл.432, ал.1 от КЗ да заплати на ищцата Н.В. Д., действаща чрез своята майка и законен представител М. Т. В., сумата 20`000 лв., представляваща застрахователно обезщетение за неимуществени вреди – болки и страдания, претърпени вследствие на ПТП, настъпило на 04.10.2016 г., ведно със законната лихва върху главницата считано от 21.11.2016 г. до окончателното ѝ изплащане, като искът за разликата до общо претендираните 50`000 лв. е отхвърлен като неоснователен. Със същото решение съдът е отхвърлил обратния иск на ЗАД „Алианц България“ срещу ЗД „Бул Инс“ АД за присъждане на сумата от 25 000 лв., представляваща половината от сумата, която ЗАД „Алианц България“ АД бъде осъдена да плати на Н.В. Д. за неимуществени вреди, претърпени в резултат на процесното произшествие.

Недоволни от решението са останали и двете страни, които в срока по чл. 259, ал. 1 от ГПК го обжалват с оплаквания за неправилност.

Ищцата Н.Д., действаща чрез своята майка и законен представител М. В., обжалва решението в неговата отхвърлителна част, като релевира доводи за заниженост на присъденото обезщетение за неимуществени вреди, което счита и за несъобразено с интензитета на търпените болки, техния характер, неудобства, както и крехката възраст на пострадалата. Моли исковите ѝ претенции да бъдат уважени изцяло.

Ответното застрахователно АД „Алианц България“ обжалва решението в осъдителната му част, с която е осъден да заплати на ищцата сумата от 20`000 лева, ведно със законната лихва, считано от 21.11.2016 г. до окончателното плащане, както и в частта, в която е отхвърлен обратният иск, предявен срещу „Бул Инс“ АД. Излага съображения, че вредите на ищцата са резултат от собственото ѝ поведение, респ. от това на водача на автомобила, в който се е возила, тъй като, ако по време на инцидента тя бе пътувала в детско сточе на задната седалка, както изисква чл.137б от ЗДвП, нараняванията ѝ не биха настъпили. В този смисъл поддържа възражението си за съпричиняване. Навежда доводи, че при определяне на размера на обезщетението съдът е нарушил чл.52 от ЗЗД, като счита, че размер от порядъка на 5`000 лева би бил напълно справедлив и достатъчен. По обратния иск сочи, че по делото е доказана връзката между претърпените от ищцата Д. вреди и поведението на водача на л.а. „Опел Астра“, застрахован при ЗД „Бул Инс“ АД по застраховка ГО на автомобилистите, който е допуснал да превозва като пътник дете, без то да е поставено в специалната за това задължителна система за обезопасяване. В частта досежно претенцията за лихви, намира решението за неправилно, доколкото застрахователят не бил изпаднал в забава, тъй като молителят не му предоставил нужното съдействие.

Според уредените в чл. 269 от ГПК правомощия, въззивният съд се произнася служебно по валидността на цялото решение, по допустимостта - само в обжалваната му част, а относно правилността му е ограничен от посоченото в жалбата. При тези правомощия, като съобрази доводите на страните и събраните доказателства по делото, Апелативен съд - гр. София намира следното:

Предявени са осъдителни иски от Н.В. Д. срещу застрахователното АД "Алианц-България" с правно основание чл.432, ал.1 от КЗ и чл.86, ал.1 ЗЗД и с предмет – присъждане на обезщетение в размер на 50`000 лв. за неимуществени вреди от ПТП, реализирано на 04.10.2016 г., ведно със законната лихва върху сумата, считано от 22.02.2017 г. до окончателното изплащане, които иски са обективно съединени за разглеждане с обратен иск, предявен от ЗАД „Алианц България“ срещу ЗД „Бул Инс“ АД за присъждане на сумата от 25 000 лв., представляваща половината от сумата, която ЗАД „Алианц България“ АД е осъдено да заплати в полза на Н.Д..

От фактическа страна по делото не се спори, че на 04.10.2016 г., около 18:20 ч., по път II-81 с посока от гр.Лом към гр.Монтана, около км. 138+500, водачът на лек автомобил „Форд Фиеста“ с рег. № *** И. Й. Т., застрахован по застраховка ГО на автомобилистите при

ответното застрахователно АД "Алианц България", движейки се с несъобразена с пътните условия скорост, загубил контрол над автомобила, навлязъл в лентата за насрещно движение и реализирал ПТП с насрещно движещия се лек автомобил „Опел Астра“, с рег. № ***, управляван от И. Д. Л., застрахован по застраховка ГО при застрахователно дружество „Бул Инс“ АД, в който като пътник на задната седалка се намирала ищцата. В резултат, последната претърпяла травматично увреждане – счупване на дясна бедрена кост в долната част.

По отношение на водача на лек автомобил „Форд Фиеста“ е образувано н.о.х.д. № 344/2017 г. на РС - Лом, което е прекратено на основание чл.343, ал.2 НК по искане на пострадалия.

От заключението на неоспорената от страните съдебна авто-техническа експертиза се установява, че и двата автомобила, участвали в произшествието, са се движили с разрешена за пътния участък скорост – л.а. „Опел Астра“ с 55 км/ч, а л.а. „Форд фиеста“ – с 89 км/ч. Причините за настъпване на произшествието не са технически, а субективни и се свеждат до действията на водача на л.а. „Форд Фиеста“ с органите за управление на автомобила на пътния участък, при което е допуснал отклоняването му в насрещната пътна лента, по която в същия момент се е движил л. а. „Опел Астра“. По време на ПТП детето е седяло в скута на баба си на задна лява седалка и било придържано с ръце от нея. Според експерта, при правилно поставено столче и обезопасителен колан, тялото на ищцата е щяло да остане привързано в автомобила и не би могло да се движи, напуска или изпада от столчето. Поради това, при положение, че пострадалото дете беше пътувало по време на произшествието в правилно поставено детско обезопасително устройство – столче, същото не би позволило на десния долен крайник да влезе в съприкосновение с близко стоящи части от интериора на автомобила – предна дясна седалка, респ. да получи телесни увреждания.

По делото не се спори и относно заболяването на ищцата – детска церебрална парализа, за което са приложени и експертни решения.

При тези данни настоящият състав споделя извода от правна страна на първоинстанционния съд за основателност на претенцията с правно основание чл. 432, ал. 1 от КЗ: застрахованият при ответника по застраховка ГО водач на МПС с виновното си и противоправно поведение е причинил неимуществени вреди на ищцата, поради което последната е активно материално-правно легитимирана на посоченото основание да претнедира поправянето на вредите направо от застрахователя.

Необосновано - в противоречие със събраните доказателства по делото и по-конкретно - с приетите авто-техническа и съдебно-медицинска експертизи, първостепенният съд е приел, че поради специфичността на удара ищцата би претърпяла същите травми, дори да се возеше в детско столче. Според СМЕ "теоретично" не би могло да се изключи получаване на

същата травма и при обезопасяване в столче с поставен колан (т.е. "практически" това е изключено), а съгласно САТЕ при правилно поставени обезопасителен колан и детско столче, детето би останало привързано и долният му крайник не би влязъл в съприкосновение с интериора на колата, както това се посочи по-горе. На следващо място, неправилно, в нарушение на материалния закон, съдът е приел, че ищцата не е освободена от задължението да пътува в детско столче с поставен предпазен колан. Независимо от това, неправилността на тези изводи не е повлияла върху правилността на крайния акт по съществото на спора. Съгласно чл. 137а, ал. 1, т.2 от ЗДвП, лицата, чието физическо състояние не позволява използването на обезопасителен колан, могат да не ползват такъв. Тълкувана в съответствие с останалите изключения от задължението за поставяне на обезопасителни колани, цитираната разпоредба указва на наличието на обективен факт, който сам по себе си не позволява на пътника да пътува с колан. Касае се до външна за пътника причина, която има обективен, медицински характер. Не всяко заболяване е от естество да освободи пътника от това задължение, като и не всяко състояние, в което той се намира, е такова, попадащо в хипотезата на чл. 137а, ал. 1, т.2 ЗДвП. Правно релевантно е само онова, при което поставянето на колан би застрашило или увредило здравето му. Законът не предвижда спазването на специален ред за удостоверяване на такова физическото състояние на водача или пътника, като според настоящия състав не е необходимо и издаване на медицински документ, съдържащ лекарско предписание, че физическото състояние не позволява използването на обезопасителен колан. Въпросът за състоянието, в което обективно се намира пътникът (или водачът) и което състояние не му позволява да постави колан, е фактически и следва да бъде решаван конкретно във всеки отделен случай.

В настоящия случай ищцата страда от детска церебрална парализа. Към датата на настъпване на събитието тя е била тригодишна. Изостаналото психическо развитие, видимо и за свидетелката К., е било налично и към онзи момент. Неспособността му да изразява емоции освен чрез смях и плач, импулсивността и непредвидимостта на неговите реакции, причинени от медицински доказаното ѝ страдание, според настоящият въззивен състав покрива изискването на чл. 137а, ал. 2, т.2 от ЗДвП за наличие на обективно състояние, при което пътникът не може да ползва обезопасителен колан, тъй като това е опасно за собственото му здраве. Напълно обяснимо е, че дете на такава възраст и страдащо от такова заболяване, привързано с колан в система тип "детско столче", би останало спокойно много трудно и за много кратко време, което би попречило на водача да управлява моторното превозно средство. Това от своя страна поставя под съмнение неговата безопасност както при пътуване в детско столче, така и без наличие на такова. От тук и извода, че поведението на пострадалата в настоящия случай не се намира в причинно-следствена връзка с настъпилата вреда. Многобройна е съдебната практика по приложението на чл. 51, ал. 2 от ЗЗД, вкл. и по-новата такава, разясняваща необходимостта да се проведе разграничение между поведението на делинквента и на пострадалия, като се прецени поведението на всеки от участниците в произшествието с оглед на тяхното значение за настъпване на конкретните

вреди (решение №44/23.06.2020 г., по т. д. № 1879/2019 г. на ВКС, I т.о.). Когато малолетно дете допринесе за настъпване на резултата, следва да се приложи разпоредбата на чл.51, ал.2 ЗЗД независимо от това, че такова лице не може да действа виновно – т.7 на ППВС № 17/18.11.1963 г. В конкретния случай, обаче, предвид, невъзможността на малолетното дете, страдащо от тежка форма на детска церебрална парализа, да контролира волево движенията на тялото си, и невъзможността то да бъде поставено при превоз в детско обезопасително устройство, следва да се приеме, че ищцата не е допринесла по никакъв начин за увреждането. Изложеното обуславя неоснователността на възражението за съпричиняване. Тъй като не е следвало да поставя ищцата в детско столче, водачът на л.а. "Опел Астра" също с поведението си не е допринесъл за вредоносния резултат, с което следва да се обоснове и неоснователността на обратния иск.

Относно размера на дължимото се обезщетение настоящият състав счита, че сумата от 20 000 лв. при конкретните обстоятелства напълно ще репарира всички претърпени от ищцата неимуществени вреди, поради което възраженията на страните за завишен и занижен размер на обезщетението се явяват неоснователни. По делото е установено, че в резултат на катастрофата пострадалата е получила счупване на долния край на дясната бедрена кост. Предприето е оперативно лечение – открито наместване на фрактура с поставяне на Щайнманов пирон. Поставена е гипсова имобилизация, дадени са указания за двигателен режим и са назначени контролни прегледи. Общата продължителност на лечението с последващата рехабилитация е била около 3-4 месеца, а само имобилизацията – за около шест-седем седмици. Настъпило е пълно възстановяване на пострадалата, без данни за усложнения или наличие на последващи оплаквания. Горното се установява и от показания на св. К., при която родителите на ищцата я водели по няколко пъти на ден, за да й осигурят социални контакти, защото била с изостанало психично развитие. Имала гипс на едното краче. И до днес детето не можело да говори. Емоциите си изразявало с усмивка и плач. След ПТП изключително много плачела. Не можела да изрази болката по друг начин. Преди ПТП се усмихвала. Като тръгнали отново на рехабилитации след свалянето на гипса, детето изпитвало страх, болка, гняв, но не можело да каже. Всеки допир и свиване на крачето предизвиквало болка. Изостанало с рехабилитациите заради болката.

В случая за определяне на справедливия размер на обезщетението за причинените неимуществени вреди на ищцата, които в пълен размер ще възмездят претърпените от нея болки и страдания, са възрастта на пострадалата в момента на ПТП – 3 години и 5 месеца, преживения стрес, вида и характера на телесните увреждания, довели до сериозен дискомфорт с оглед заболяването на ищцата-детска церебрална парализа; интензитета на болките, продължителността на лечението, както и цялостния срок на възстановяване от около 3-4 месеца, нуждата от чужда помощ. Не на последно място съдът съобрази и икономическата конюнктура към момента на произшествието, както и практиката на съдилищата в други подобни случаи.

Поради основателността на иска за главницата, като основателен следва да бъде уважен и

искът за лихвата за забава, предвид акцесорния ѝ характер. Относно началния ѝ момент: разпоредбата на чл. 429, ал. 3, изр. 2 от действащия КЗ изрично лимитира включените в застрахователното обезщетение лихви за забава, като ги ограничава до тези, които текат от момента на по-ранната от следните дати: датата на уведомяване на застрахователя за настъпване на застрахователното събитие от застрахования на осн. чл. 430, ал. 1, т. 2 от КЗ или от датата на уведомяване на застрахователя за настъпване на застрахователното събитие от увреденото лице или от датата на предявяване на претенцията на увредения пред застрахователя за заплащане на застрахователно обезщетение, но не и от датата на настъпване на застрахователното събитие. Ищцата е предявила претенцията си към застрахователя на 22.11.2016 г. След предявяване на претенцията по чл. 498 от КЗ за застрахователя е налице нормативно предвиден срок за произнасяне по чл. 496 от КЗ, като произнасянето и неизплащането в срок на застрахователно обезщетение е свързано с изпадане на застрахователя в забава – чл. 497, ал. 1, т. 1 и т. 2 от КЗ, в който случай той дължи лихва за собствената си забава. Противно на развитите в жалбата доводи, застрахователят не е платил обезщетението не поради непредоставено съдействие, а поради това, че оспорва претенцията на пострадалата.

Ето защо и поради съвпадане на крайните изводи на двете инстанции, обжалваното решение следва да бъде потвърдено.

При този изход на делото на процесуалния представител на ищцата - адв. Д. следва да се присъди адвокатско възнаграждение на основание чл. 38 ЗА в размер на 1 130 лева за защитата по жалбата на застрахователя пред въззивната инстанция, а на въззиваемото ЗД Бул Инс“ АД - адвокатско възнаграждение размер на 1 800 лв. с ДДС.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 2258 от 15.04.2020 г., постановено по гр. д. № 3721/2017 г. на СГС.

ОСЪЖДА ЗАД „Алианц България“, ЕИК 046038060, със седалище и адрес на управление: гр.София, бул.“Княз Дондуков“ № 59, да заплати на основание чл.38, ал.2 от ЗАДв на адвокат М. Д. адвокатско възнаграждение за въззивната инстанция в размер на 1 130 лева.

ОСЪЖДА ЗАД „Алианц България“, ЕИК 046038060, със седалище и адрес на управление: гр.София, бул.“Княз Дондуков“ № 59, да заплати на ЗД „Бул Инс“ АД, ЕИК:831830482, със седалище и адрес на управление: гр.София, бул.“Джеймс Баучер“ №87, на основание чл.78, ал.3 от ГПК сумата 1 800 лв. разноси за въззивната инстанция.

Решението може да се обжалва в едномесечен срок от съобщаването му на страните с касационна жалба пред ВКС.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____